

مفاهیم بنیادین پرستارے در تفکر اسلامی

نویسندگان:

دکتر نصراله علیمحمدی، استادیار دانشکده علوم پزشکی اصفهان

دکتر فریبا طالقانی، استاد دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

صدیقه فرضی، دانشجوی دکتری پرستاری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

- سرشناسه : علیمحمدی، نصرالله، ۱۳۳۷ -
- عنوان و نام پدیدآور : مفاهیم بنیادین پرستاری در تفکر اسلامی
- مشخصات نشر : اصفهان: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اصفهان، ۱۳۹۴.
- مشخصات ظاهری : ۲۹۵ ص.
- شابک : 978-964-5245-70-0
- وضعیت فهرست نویسی : فبیای مختصر
- یادداشت : فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است
- شناسه افزوده : طالقانی، فریبا، ۱۳۴۲ -
- شناسه افزوده : فرضی، صدیقه، ۱۳۵۹ -
- شناسه افزوده : دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اصفهان
- شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۵۲۷۲۲

نام کتاب: مفاهیم بنیادین پرستاری - در تفکر اسلامی

نویسنده: دکتر نصرالله علیمحمدی، دکتر فریبا طالقانی، صدیقه فرضی

ناشر: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با همکاری مرکز تحقیقات مراقبت پرستاری و مامایی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۲۴-۵۷۰-۰

تعداد صفحات: ۲۹۵

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰

قطع: وزیری

تاریخ چاپ: پاییز ۱۳۹۴

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای دانشگاه علوم پزشکی اصفهان محفوظ است.

آدرس: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان - ص.پ. ۳۱۹-۴۵

تلفن: ۰۳۱-۳۷۹۲۳۰۶۷ نمابر: ۰۳۱-۳۶۶۸۵۷۶۳

<http://publications.mui.ac.ir>

فهرست

۱۱.....	پیش‌گفتار.....
۱۳.....	فصل اول: مقدمه‌ای بر متاپارادایم پرستاری.....
۲۷.....	تعریف متاپارادایم.....
۲۸.....	عملکرد متاپارادایم.....
۲۸.....	الزامات متاپارادایم.....
۲۹.....	اجزاء متاپارادایم.....
۳۳.....	تاریخچه متاپارادایم.....
۳۴.....	مکاتب فلسفی و رابطه آن با متاپارادایم پرستاری.....
۳۶.....	دیدگاه جزء‌گرایی.....
۴۴.....	دیدگاه کل‌گرایی.....
۴۶.....	جهان‌بینی کنشی: انسان موجودی زیستی/ روانی / اجتماعی/ معنوی.....
۵۱.....	جهان‌بینی همزمانی: انسان موجودی تفکیک‌ناپذیر، درهم‌شده از ذهن و جسم.....
۵۹.....	منابع مورد استفاده در این فصل.....
۶۳.....	فصل دوم: مفهوم انسان در تفکر اسلامی.....
۶۵.....	تعریف انسان از منظر متفکران اسلامی.....
۷۰.....	خصوصیات و ویژگی‌های انسان.....
۷۰.....	خصوصیات و ویژگی‌های ساحت مادی انسان.....
۷۱.....	خصوصیات و ویژگی‌های ساحت غیر مادی انسان.....
۷۹.....	بعد شناختی/ ادراکی.....
۸۴.....	بعد عاطفی.....
۸۸.....	بعد اجتماعی.....
۹۰.....	بعد معنوی.....

مرز مفهوم انسان با سایر مفاهیم	۹۵
ملاک‌ها و ارزش‌های انسان در تفکر اسلامی	۹۶
مثولیت‌های انسان	۱۰۲
خصوصیات و ویژگی‌های نکوهیده شده انسان	۱۰۵
مفهوم انسان از دیدگاه تنوری پردازان مختلف	۱۱۱
مفهوم انسان از دیدگاه تنوری پردازان مکتب نیازها	۱۱۲
مفهوم انسان از دیدگاه تنوری پردازان مکتب تعامل	۱۱۳
مفهوم انسان از دیدگاه تنوری پردازان مکتب پیامدها	۱۱۴
مقایسه تبیین مفهوم انسان از دیدگاه اسلام با دیدگاه‌های فلسفی	۱۱۶
دیدگاه جبر گرایی	۱۱۶
دیدگاه کل گرایی (جهان بینی کنشی و جهان بینی همزمانی)	۱۲۰
نتیجه گیری	۱۲۶
منابع مورد استفاده در این فصل	۱۳۲
فصل سوم: مفهوم محیط در تفکر اسلامی	۱۳۵
واژه شناسی (تعریف لفظی) محیط	۱۳۶
خصوصیات و ویژگیهای محیط در تفکر اسلامی	۱۳۹
خصوصیات و ویژگی‌های محیط درونی انسان در نظر مکتب اسلامی	۱۴۰
خصوصیات و ویژگی‌های محیط بیرونی (محیط زیست) انسان در نظر متفکران اسلامی	۱۴۳
ارتباط انسان با محیط	۱۵۲
مفهوم محیط از دیدگاه تنوری پردازان مختلف	۱۶۳
مفهوم محیط از دیدگاه تنوری پردازان مکتب نیازها	۱۶۴
مفهوم محیط از دیدگاه تنوری پردازان مکتب تعامل	۱۶۵
مفهوم محیط از دیدگاه تنوری پردازان مکتب پیامدها	۱۶۶
مقایسه تحلیلی مفهوم محیط	۱۶۸
نتیجه گیری	۱۷۵
منابع مورد استفاده در این فصل	۱۸۵
فصل چهارم: مفهوم سلامتی در تفکر اسلامی	۱۸۹

تعریف حقیقی مفهوم سلامتی.....	۱۹۱
خصوصیات و ویژگیهای مفهوم سلامتی در منظر متفکر اسلامی.....	۱۹۵
انسان سالم.....	۱۹۶
خصوصیات و ویژگیهای جسم سالم (بعد زیستی - ساخت مادی).....	۱۹۶
خصوصیات و ویژگیهای ساختار غیرمادی انسان سالم.....	۱۹۸
خصوصیات و ویژگیهای فطرت سالم.....	۱۹۸
خصوصیات و ویژگی عقل سالم.....	۲۰۰
مرز مفهوم عقل سالم از عقل بیمار.....	۲۰۲
خصوصیات و ویژگی قلب سالم.....	۲۰۲
مرز مفهوم قلب سالم از قلب بیمار.....	۲۰۴
خصوصیات و ویژگیهای سلامتی بعد شناختی / ادراکی.....	۲۰۵
خصوصیات و ویژگیهای سلامت بعد عاطفی.....	۲۱۰
خصوصیات و ویژگیهای سلامت بعد اجتماعی.....	۲۱۱
خصوصیات و ویژگیهای سلامت بعد معنوی.....	۲۱۳
مرز مفهوم سلامت بعد معنوی با بیماری معنوی.....	۲۱۶
مفهوم سلامتی از دیدگاه تنوری پردازان مختلف.....	۲۱۹
مفهوم سلامتی از دیدگاه تنوری پردازان مکتب نیازها.....	۲۲۰
مفهوم سلامتی از دیدگاه تنوری پردازان مکتب تعامل.....	۲۲۰
مفهوم سلامتی از دیدگاه تنوری پردازان مکتب پیامدها.....	۲۲۲
مفهوم سلامتی از دیدگاه متفکرین اسلامی.....	۲۳۱
نتیجه گیری.....	۲۳۳
منابع مورد استفاده در این فصل.....	۲۳۸
فصل پنجم: مفهوم پرستاری در تفکر اسلامی.....	۲۴۱
واژه پرستاری.....	۲۴۳
مفهوم پرستاری.....	۲۴۵
پرستاری در ساحت کلی و عام.....	۲۴۵
مفهوم پرستاری در ساحت حرفه‌ای (خاص).....	۲۴۶

۲۴۸.....	خصوصیات و ویژگی‌های پرستاری در منظر متفکر اسلامی
۲۵۵.....	پرستاری از ساحات مادی و غیر مادی انسان
۲۵۶.....	پرستاری از بعد زیستی
۲۵۷.....	پرستاری از بعد شناختی / ادراکی
۲۶۰.....	پرستاری از بعد عاطفی
۲۶۷.....	پرستاری از بعد اجتماعی
۲۷۱.....	پرستاری از بعد معنوی
۲۷۶.....	مفهوم پرستاری از دیدگاه تنوری پردازان مختلف
۲۷۷.....	مفهوم پرستاری از دیدگاه تنوری پردازان مکتب نیازها
۲۷۸.....	مفهوم پرستاری از دیدگاه تنوری پردازان مکتب تعامل
۲۸۰.....	مفهوم پرستاری از دیدگاه تنوری پردازان مکتب پیامدها
۲۸۲.....	مقایسه تحلیلی مفهوم پرستاری از دیدگاه اسلامی با مکتب فلسفی کل گرایانه
۲۸۵.....	نتیجه‌گیری
۲۹۴.....	نمایه

پیش‌گفتار

اسلام یکی از فرهنگ‌های مطرح در جهان است که بیش از $\frac{1}{3}$ میلیارد نفر پیرو در بیش از ۱۲۰ کشور جهان (اسلامی و غیراسلامی) دارد و هم‌چنان در حال رشد، سبقت‌گیری و هویت‌یابی فرهنگی می‌باشد. بر همین اساس پیش‌بینی می‌گردد، در قرن ۲۱ نسبت به قبل، اثرات رهنده اسلام بر پرستاری بالاخص آموزش پرستاری بیشتر نمود یابد و به تبع آن فرهنگ و ارزش‌های معمول پرستاری و مراقبت‌های سلامتی تغییر یابند. با این وجود در متون، هیچ مدل مراعاتی پرستاری خاصی جهت مسلمانان وجود ندارد و در خصوص تدوین چارچوب مفهومی پرستاری با دیدگاه اسلامی مطالب بسیار اندکی نوشته شده‌است و تحقیقات بسیار اندکی در فهم ادراکات، نیازها و تجربیات مردم مسلمان در سیستم‌های ارائه‌دهنده خدمات در بین کشورهای غربی وجود دارد. به نحوی که امروزه وجود تفاوت فرهنگی، مذهبی، و اجتماعی گروه‌های مختلف منجمله گروه‌های اسلامی سیستم‌های ارائه‌دهنده مراقبت‌های بهداشتی جامعه امریکا، عربی را دچار چالش نموده است. مطرح شدن این گونه چالش‌ها نشان‌دهنده این واقعیت است، این‌ها که امروزه حرفه‌های درمانی نیازمند دانش، درک بیشتر و توجه به تنوع اعتقادات، ترجیحات و رفتارهای بیماران می‌باشند تا مطمئن گردند که بهترین مراقبت ممکنه را برای آن‌ها فراهم نموده‌اند. توجه به این مسائل موجب افزایش توانایی سیستم‌های ارائه‌دهنده مراقبت و برقراری ارتباط صحیح بین اعضای تیم سلامت و بیماران خواهد گشت. این بدین معناست که کارکنان سیستم سلامت بایستی در برنامه‌ریزی مراقبتی کلیه مفاهیم را مورد توجه خود قرار دهند تا اطمینان حاصل نمایند که می‌توانند نیازهای جامعه با تنوع فرهنگی را برآورده نمایند.

به همین دلایل ضرورت دارد تا در عصر کنونی اقدام به واضح‌سازی مفاهیم مرکزی پرستاری بر اساس دیدگاه اسلامی نماییم، که ما کی هستیم و چه می‌گوئیم؟». زیرا که وجود ابهام در مسائل محوری پرستاری مهمترین مسئله‌ای است که در ارائه مراقبت‌های سلامتی، سلامت و بهبودی اثر گذار بوده و آن را تبدیل به یک مسئله جهانی نموده است و پرداختن به این مسئله موجب هویت‌بخشی حرفه‌ای و تقویت تلاش‌ها، کسب معرفت و هستی‌شناسی حرفه‌ای شده و پایه‌ای جهت تحول حرفه‌ای خواهد شد. لذا نویسندگان بر آن شدند که در این کتاب به توضیح مفاهیم متبادر در پرستاری در تفکر اسلامی بپردازند تا با روشن شدن این مفاهیم بتوان گام مؤثری در راستای مدل‌سازی و توسعه دانش پرستاری برداشت. امید است این مجموعه یاری‌گر پرستاران توانمند این مرزوبوم گردد. نویسندگان بر این باورند که این کار بدون نقص نبوده و از نظرات انتقادی و حسن دقت خوانندگان عزیز استقبال می‌نمایند.

نویسندگان